

FUNDACJA GENERALNA ELŻBIETY ZAWACKIEJ
25 12 186
13 000 1692 70502736
1090 1506 0000 0000 5002 0244

poprzedni nr K: 264
✓ 103
ks

Grudziądz
AK

++
Kowalczyk Łucja
z d. Doering
ps. „Mira”

K-264/264 Pom

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — Kowalczyk Lucja

J: K+264/264 Pom.

Grudziądz ASR

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa k. 5 s. 8

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – Inne...

IV. Korespondencja

1) listy ca.

k. 1 s. 1

V. Wypisy ze źródeł (tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”) k. 22

VI. Fotografie brak

I/1 Relacja utaszcowa: Kowalczyk Eulija

1. relacja dotyczaca dzialalnosci d. Kowalczyk
spisana przez J. Dach, rękopis, 8. I. 1978 (Andr. Z. Zawackiej) k. 4 s. 1-6

2. uzupełnienie relacji spisane przez J. Dach, rękopis
15. IX. 1977 k. 1 s. 7-8

Lucja Kowalczykowa z domu Goering - zamieszkała w Chetmie ul. 22 stycznia 8 - urodziła się w polskiej rodzinie w Damnam obok Bartaszy (dziś w granicach ZPRR) 3 grudnia 1898 r.

Dziadek Ł. K. wraz z trzema synami powstaniem listopadowym musieli opuścić Królestwo Polskie, zmienić rodowe nazwisko Roznerstki na niemieckie Goering, aby zakryć ślady i osiedlić się w Chetmie.

Ojciec Ł. K. Leon Goering ur. w Chetmie 15. VI. 1857 r. był oriemionym z Dorota Firywdzińska ur. w Oksywie, córka rolnika. Pracował w sądzie chetmińskim jako sekretarz

W czasie kultorkampfu za działalność polską siedział przez kilka miesięcy w więzieniu w Chetmie, a po wyprawieniu został przeniesiony do Damnam na Marurach. Po paru latach przeniesiony do Chetmy znowu pracuje jak w Damnam jako sekretarz sądowy. Zmarł w 1907 r.

Lucja Kowalczykowa kończy szkołę średnią w Chetmie, a następnie "Höhere Handelsschule" kończy w 1915 r. w Taruniu. Kariera obejmuje prace sekretarki w Bratobratkach naj. Osowskich, gdzie pracuje do końca I Wojny Świat.

Już w tym czasie pracuje konspiracyjnie. Na złotych tych blankietach wystawia pass-

podległy dla Polaków przechodzących przez prusko-polską granicę na stronę Kongresówki do powstających polskich formacji wojskowych.

Po II W-Św. pracuje w Branżu Przemysłowców przy ul. Chostkowej w Toruniu.

W 1923 r. wychodzi za mąż za por. W-Polskich, członka Powstania Wielkopolskiego - Franciszka Kowalczyka, syna rolnika, ur. 7 października 1893 r. w Stupi pod Poznaniem.

F.K. Kowalczyk do gimnazjum w Poznaniu, skąd za j. polski wyjechał z wileńskim biletem "konkursu gimnazjum i zdaje maturę w Krakowie.

W 1926 r. Kowalczykowie z córką Zreną, ur. dn. 8. VI. 1925 r. w Toruniu, przenoszą się do Chelmu. Mąż F.K. zostaje reemobilizowany, pracuje jako urzędnik w Starostwie, później prowadzi prywatną kopalnię węgla.

Ł. Kowalczykowa obejmuje pracę głównej buchalterki w Zakładach Energetycznych i pracuje tam do II W-Św.

Na początku okupacji Ł. Kowalczykowa aresztowana przez hitlerowców siedzi kilka tygodni w więzieniu. Franciszka Kowalczyk w czasie powszechnej mobilizacji zostaje powołany do W-Polskiego w 1939 r. Po powrocie do Chelmu zostaje dwukrotnie aresztowany przez hitlerowców i po kilka tygodni przetrzymywany. Chory na astmę w czasie okupacji pracuje do wyjazdu.

Ł. Kowalczykówna od roku 1940 pracuje jako głów.
 księgowa w Hotelu Centralnym w Łodzi. Już
 w styczniu 1940 r. jest zorganizowana i kierowa-
 nictwem przez grupę „Studentów z Bydgoszczy”
 do pracy konspiracyjnej. Co miesiąc wyjeżdża
 do Torunia do „kuchni” pod wskazanym adre-
 sem na ul. Szerokiej, gdzie otrzymuje korespondencję
 w formie od papierosa. Korespondencje przekła-
 zuje w umówionym miejscu bezpośrednio
 swojemu tłumikowi Antoniemu Waliqörze,
 właścicielowi pracowni slusarskiej przy ul. Toruń-
 skiej w Łodzi.

Od 1943 r. jest pełnomocnikiem AK na miasto
 Łódź. Na jej ręce składają przysięgę nowo
 zorganizowane tłumiki. Wyjść z ram. w Tu-
 choli namer. em. Marta Błotnickiewicz składa
 to przysięgę na ręce Łucji Kowalczykówny.
 Przejmowała ustne zlecenia od Heleny
 Frackowskiej, podchorążej z Łodzi, student-
 ki polonistyki, kurierki z Bydgoszczy.

Organizowała kontakty podziemny kurierka
 ps. „Jadzia” Bora-Komorowskiego z sierżantem
 Klawińskim w kinie - bilety zakupywała
 i obrocator córka Ł. K. Trena.

Po wywiezieniu i aresztowaniach w Bydgoszczy
 w 1944 r. Ł. K. przesłana przez kurierkę
 H. Frackowską między innymi jej i cór-
 kę Trenę nielubiany materiał.

WSK

Wojciech Dzwonka

Treba nadmienić, że córka Ł. Kowalczykowej
Irena (zam. Szyszakowska) w 8.VII.1925 r. w Toruniu
pracowała w czasie okupacji w kancelarii ni-
emieckiego dowództwa pułku w Ustku i tam
nabawiła się jej od czasu do czasu sporządzać
kopie dokumentów, spisów personalnych i za-
kazi pieczętne, co przydawało się do pracy kon-
spiracyjnej matki. Niemcy podejrzewali Ire-
nę, ale nie mogli jej nic udowodnić. Wkrótce
zwolnili ją z pracy i z miejsca zastania wy-
wiezioną w r. 1943 na roboty polne do kł. nr.
Wróciła w 1945 r.

Po zakończeniu okupacji niemieckiej
Benedikt wyuszczony z więzienia w Byd-
gostczy, przyjechał do Ustki, aby podzi-
kować Ł. Kowalczykowej za to, że dobrze
przewiodła na robotę.

Ł. Kowalczykowa już w Polsce Ludowej pra-
cuje jako główna księgowa w PSL - po przej-
ściu na emeryturę dołączyła w Banku Ludowym.

Mąż F. Kowalczyk pracuje w administracji
Spół. Mechanicznej później w POU jako dostaw-
ca aż do emerytury. Umiera w wieku 79 lat
w 1973 r., a żona Kowalczykowa umiera 1974 r.

Same o brzoju Kowalczyków procho-
dzą, cieszą się z ust sp. Ł. K. - zupełnie nie
są odwołane z ustnej relacji siostry
p. K. Gierandy z Kiering's Popowej

Stwierdza własną zgodność
 podpisu p. Gierandy Saska
 w obecności
 4.11.1978 z Zawieszona
 Toruń 9/78

Baroko ciekawa i krasuturna postać,
na Pomorzu oko śmyawy polskiej jest najstarszy
stryj k. k. ks. Jan Doering. Śiedział w więsie-
nie w Chudimce. Wykupiony przez ob. Włoczycka,
musiał iść do Paryża.

Był w śród emigracji polskiej zaprzy-
jaźniony z A. Mickiewiczem. Bardzo lubi
córce A. M. Marii dyreckiej.

W powrocie z Paryża do Włoch pisał w tym
samym przedmiocie co kraciostwo Alfenstehten
nordie z bismarcka. W rozmowie dowiedzi-
li się o okolicach ks. Doeringa, a li chcieli
mu pomóc. Alfenstehten wystąpił się u
władz państwowych na powrót ks. Do-
ringa do kraju. Po 8 latach wrócił z naj-
bliższą rodziną wraca z Paryża i obej-
muje probostwo w Bolu wiatku w obwod.
Alfenstehtenów. Później otrzymuje probostwo
w Brodmicy.

Wg relacji p. Papowskiej:

Józef Gach

Podobna wiadomość w WTK - albo w Głowie Pom.
ukazała (ukazała) się jako otwiera publikacji
biograficznej o ks. Janie (Rosnerstain) Doeringu.
Odkimiek ten ma Jęm Gynkowska.

Steckerze

Zeternik do vol 264 Pam
o J. Kowalskiej 6

Warto wspomnieć o szlachetnym Niemcu
Hansie Steckerze. Gestapowiec w cywilu, urzęd-
nik skarbowy, mieszkał u Kowalskich. In-
tryjował się z nimi. Pomagał K. Kowalskiej
w pracy konspiracyjnej, przewoził w kiesz-
kowej torbie, przechowywał w swoim pokoju
niebezpieczny materiał, odbitki, przeciski.

Pomagał kwatermistrzom w ukrywaniu
drogocennych historycznych monstrancji, wie-
lichów itp. Intryjował kwatermistrzom dyplomatów
z dyplomacją (prow. Toruń) S. Bernackie-
dowicz sam na własne moratisko przesy-
łał pakiety z monstrancjami, wielichami itp.
do Warszawy. Ukrywał kwatermistrów na stry-
chu domu, w którym mieszkał.

Po wojnie korespondował z Kowalskiej-
kami, kontakt wyzwał się po wyjeździe
jego śmierci.

Wesług relacji p. Papiowej

Yolof Luch

Dane o Lucji Kowalczykowej z domu Doering - 7
pełnomocniku AK na miasto Elbląg - również katy
przy ul. 22 stycznia 8. (Friedrichstr 8)

Lucja Kowalczykowa - ur. w polskiej rodzinie
3. XII. 1898 r. w Dornau - Prusy Wschodnie - obok Królewo.

Ojciec L. K. ^{Dorning} ur. w Elblągu - w okresie kulturykampfu
siedział w więzieniu za polską okiatałość.

L. K. ukończyła "Höhere Handels-Schule" w Toruniu
w 1915 r. - umarła 26. IV. 1974 r. z Elblągu

Pracowność w czasie okupacji niemieckiej

W czasie okupacji pracoje jako główna księgowca
w hotelu centralnym w Elblągu. Już w styczniu 1940 r.
jest zaprzysiężona przez studentów z Bydgoszczy i ka-
angolizowanej do pracy konspiracyjnej jako pełno-
mocnik na miasto Elbląg.

Do miast wyjechała do Torunia do Krowca
na ul. Szerokiej, gdzie otrzymuje instrukcje.
(z Krowca, kto alle instrukcje wstadeł em.)

Posiadała u siebie przeważnie, spis tajników,
tekst przysięgi.

Bespośrednim jej tajnikiem jest Antoni Redigora.
- instrukcje przekazuje mu w kosiele. *(Ktoemu przekazywała party od Kwarcz (miej. młodo))*

Kontakty z Toruniem A-K:

- 1) Helena Frackowska stud. - Torunińska z Bydgoszczy
 - 2) "Jadzia" ^{przyniła party dla Kowalczykowej} Torunińska A-K - ^{przebiegała na toruniu} Bona-Komorowskiego
- Funkcje L. Kowalczykowej

- 1) Przyjmowanie przysięgi od tajników (około 20)
- 2) Przekazywanie tajnych instrukcji
- 3) Kierowanie spotkaniem tajników

(przy koncertach - up. kupno drob. przedmiotów
bileta do kin) (odwiedzić)

(Po zakończeniu okupacji)

Po wysypie i aresztowaniach w Bydgoszczy w 1944 r. ostrzeżona przez Tarczaniaka H. Frackowską miszery dokumenty i pieczęcie.

Po zakończeniu okupacji wypuszczony z więzienia mecenas Bendych z Bydgoszczy - w towarzystwie Ks. Kowonia Anotrejewskiego odwiedził osobiscie p. Kowalczykównę za dobrze prowadzoną okupę.

Porady i informacje o sytuacji okupacyjnej otrzymał osobiscie z mat. p. Lucji Kowalczykówny.

Chętno 15/ix 1977n Tucha p. red. - dr. T. M. M.

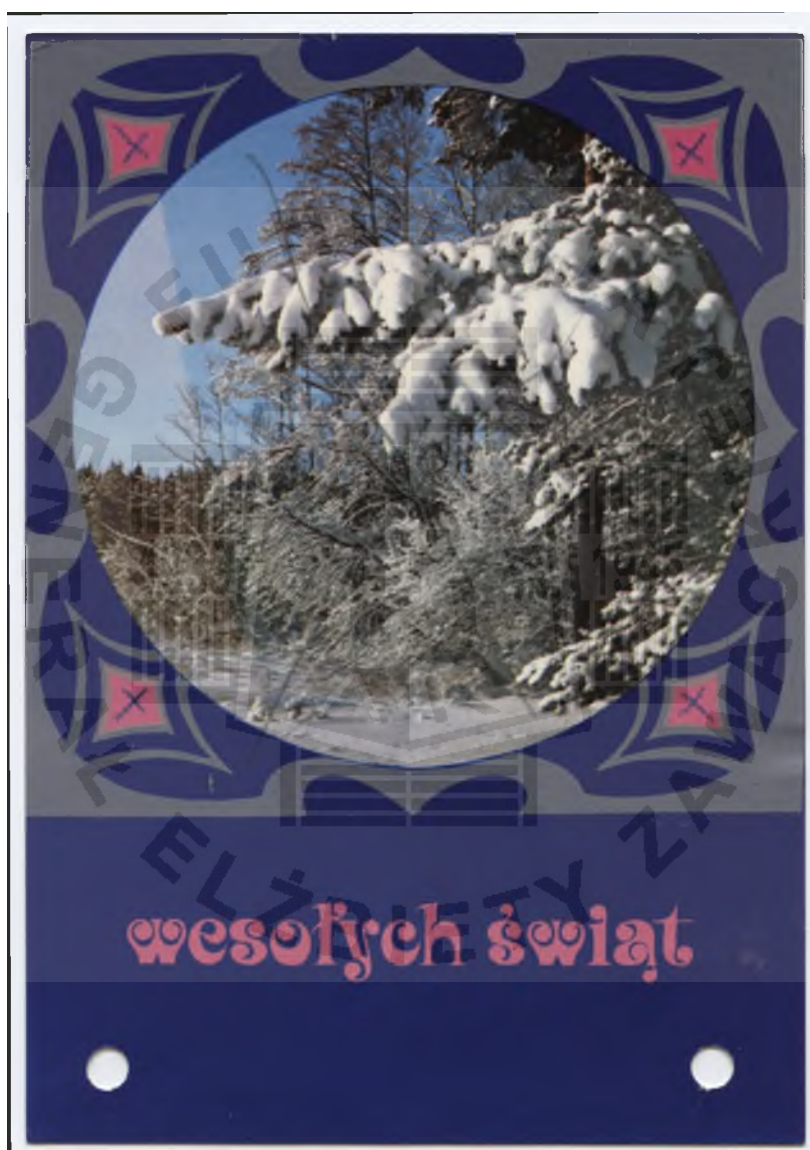

9.9. W. Marto Btaszkiewicz z Tucholi zaprzyjaźniona Tarczaniak przez p. Kowalczykównę — Ks. Kam. Anotrejewski był mekiem znanym (krewny me Bendycha) i on właśnie wytyroszał p. Kowalczykównę do pracy konspiracyjnej, ale obie ^{z kłopotem} mają jakiś opory i me chce nic na ten temat mówić.

IV/1. Korespondencja bicia - Kowalski
Lutja:

1. Karta pocat. do Fundacji G. Sachs,
m.kp. omys. (Dopowa, adres córki) k. 15.1

musim tēm wazekat
do przygoznych dni
aby p. Popowicz
Abych mi wyprawa
zakonie sie zajmowal
i czasie swiat -

Katolom coto
cozby p. Korwalowy
Irena Suszalska

75-238 Koszalin

opracowanie podroznic
imeryte gospo Pach

Wielki, XII-75
Szczepan Polu.
Serdecznie dziękuję ci panie
i proszę o różnice serdecznie
zyczenia przyjemnych świąt
i nowego roku. Worego roku
aby udarło sie Panu jako naj-
lepiej zakończył ten gigantyczny
rozmiar pracy.
O "leci" nie nie wiem. K
Wzrostniem o p. Korwalowy

K-264/264 Pom. Grudziądz

Kowalczyk Łucja

Karty informacyjne:

k. 22

1.

2. Rel. 264/Pom

3. WSK AK
Chitunus
1

4. ⁺⁺ Kowalczyk Lucja

5. ad. Doering

6. "Mina"

7. Kowalczyk

8.

9. ur. 3.12.1898r. Domnar
Druśy Wschodnie

10. Chitunus, ul.

11.

12. Rel. Sacha Józefa

K 218/19425
MW 23167

FUNDA
OKRĘG POMORSKI
1939
1945
ZAWIĄZANIE
ELŻBIETY
verte

AK od 1940r. Inżynier
od 1943 pływaczik na w. Chłopi

vide Průzkumů
mj. Enj. vojáček, plát poručíky přešly

++
1975

~~Rozalery k Lucja
ur. 3. 12. 1898 P. Doumou. - Průby Wsch. pr. Amra * Chetmiza 3
Chetmiza~~

Rel. 264/Pon

WSK
Chetmiza
Kancel. Stabn

~~byta ped svo maccntim PTK me Chetmiza
i psiadata prizeri PTK over spns
te am irak
wadolansic od Stan. Zawsckup
vie em m. lke Sarsule mostve
b. maser. med. Stava Pam! du Stefane Sachy~~

XI 74 o velkij

vide Průzkumů

[zob. velkija - list p Jarocky 192 Pam

BKZ

K more p. Sarsule zne adwersari k Rozalery k. Ktara
po ctone mio ke WRF, im inecton ze mimi

R. 264

Chetunna

4

2

Rosabryk - Doering kucja - relacja siostry
coche leona i Doroty z Rzymobinski
nr. 24 marca 1862 w Rosakowie, Gdansk
Zmarła 4 Chetunna 1975

Wskazyta Höhere Handelschule w Toruniu

" Kurs Białego Kuryza

pracowała w Banku Powszechnym w Toruniu do
r. 1922 a potem w Chetunni jako główna księgowa
w Spółdzielni PSS

W czasie okupacji mieszkała w Chetunni, pracowała
w Hotelu Centralnym do końca wojny

Była w konspiracji od 1938 do końca

Łapoty kasa mój z Ba - Komonowicz - siostra mi wie
pomagała w atakach zot mi nom w oflagach i
stefagach

Była aresztowana w 1939 w jasko mi ber przenie
dla Reichu. Ciesniła Zwog stin zarobek i
w 44 r. w. przebywała kilka tygodni

Po wojnie pracowała w PSS

[relacji podpisana siostra zmarłej Pope Gerten-
da dnia 4 VII 1979 - relacja w zwiastach z Mary
217 Chetunna

Chęć
17.5

Bobalcykowa Luceja ps Lusia
kontakt "Kawecy"

inf y Jagielskiy VI 1996

poszukiwała do niej Immielwa Jadwiga
"ps Tucholski; kpt, który powiódł z
oficyn

VI 96

6

Kowalewka 26 4/7a

A) Przed wojną pracował jako urzędnik w Banku
Mawodowym w Tomnie (wysokie poczucie) od 1920r do 1925r?

Imiona per. Kowalewka Franciszka, zawodowy oficer;

++
1972 Kowalewka pracował potem jako urzędnik w Chetuni (jako cywil)
± K przeniósł się do Chetuni do Banku kawal. i pracował
do 1939r. Miał jedną córkę, żyje
w domu z Kowalewką Synkowką, Polaczką woj. Konalin skie

a/

CHELMNO
AK
7

KOWALCZYKOWA EUGJA

dob. t. J. Jagielskiej - Nowak, Ko

8/11/94

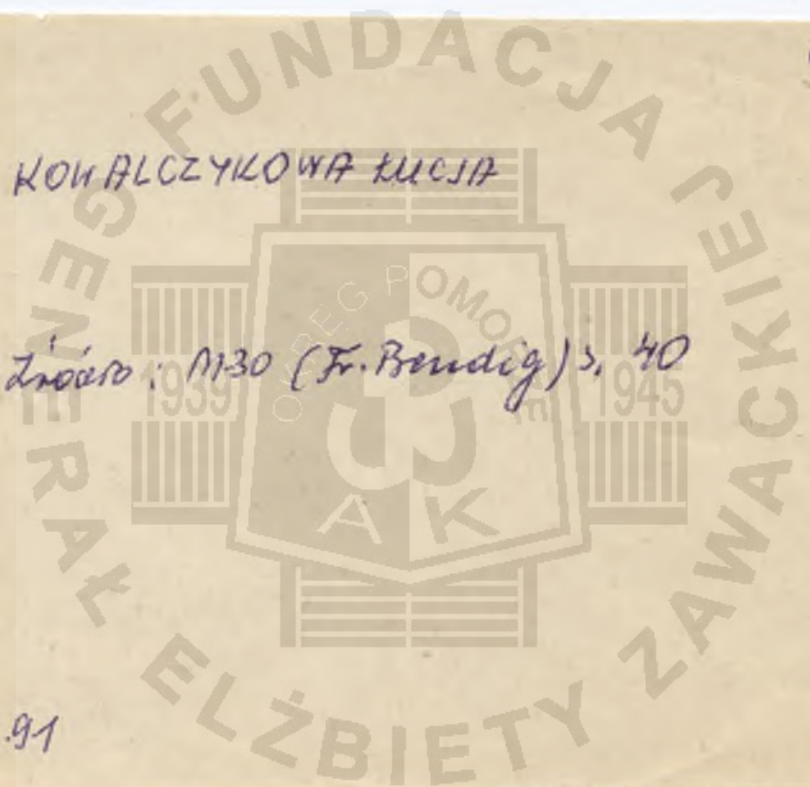
Chetimo
WSK

8

KONALCZYKOWA KUCJA

Znaczo 1130 (Fr. Bendig) 3, 40

A. Zak. 91

Komenda Lucja

Okład Chetmno
AK 9

żona por. WP Franciszka

Kniepowa Hotelu "Centrum"
w Chetmnie
punkt kontaktowy

zd. Doering
wr. 1898r.

relucja w amce

wyk. 17.

T

R. 264

10
cz. 10

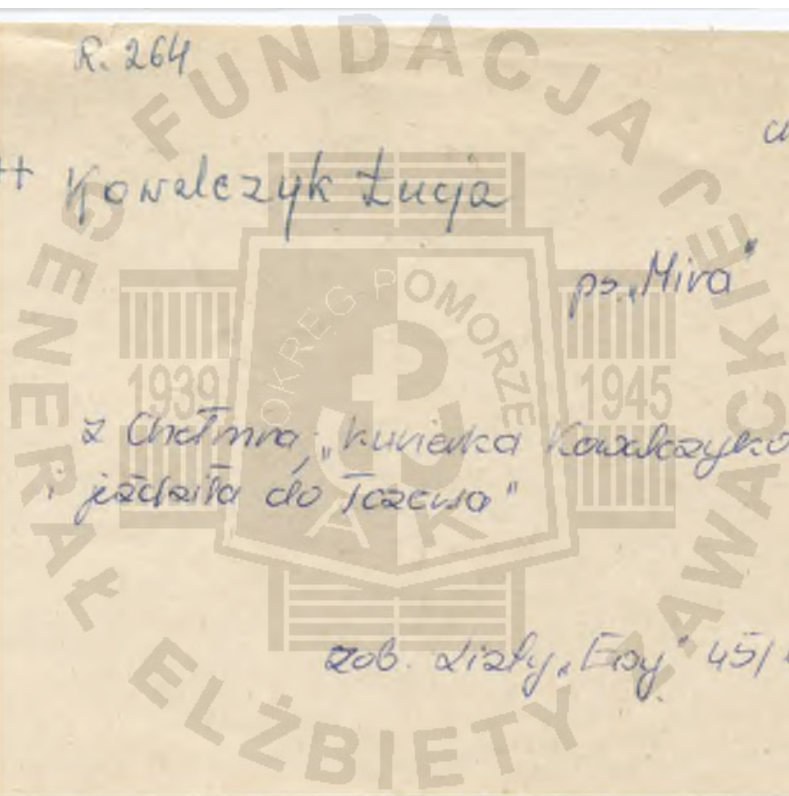
++ Kowalezyk Lucja

ps. Mira

z Chetmra, "kuchnia Kowalezykowej"
jechała do Jazowa

zob. listy, Ery. 45/191

D. 20.

Ciężko
AK 11
Orudzis

Kowalczykowa Lucja ps. Lusja
Pracowała w hotelu jako repcjonistka. Potrafiła
byc bardzo uprzejma do oficerow niemieckich, w ten
sposob dowiadywała sie od nich wiele rzeczy, to samo
robiła z zandarmerią, czesto ostrzegając o majacych
nastapic obławach. Była związana z LL-ka i podlegała
Ksaweremu. Utrzymywała kontakt z Dorą w Tczewie.

AK

ewa
94

12-12-94

5.21.14.

186

12

Pomorskie

Dr. Lachodni
AK

Kozalanyk
Nazwisko i imię

Nazwisko panięskie

Pseudonimy

Nazwisko okupacyjne

Imiona rodz. nazw. matki Data i miejsce urodz.

Adres obecny

Data i miejsce śmierci

Zródka i zapisy biograficzne: od. Sten cel Ludwika

prochij Helary.

chomud.

JU.B

FUNDACJA
13
Kowalezyk J.
Mira
1939
1945
rod.
wobec
wobec
l. dr. 233/1 z dn. 24.XII 1944r. poz. 58. Odrzuconia
B.M.Z. z Ulies. w korp. od 1941r. susp. "Zynia"
~~dotyczy~~ W.S.K.
NB

2. ppł. ... Dane do Hist. 9. V. K. Drog. I. cennika
za 2. 2. lipiec 1976. str. 3

Kancelaria szefa sztabu - I. Kowalcyk, "Ulira"
w Chetmury.

w Oddz. V - Tserusie Kousp. - I. Kowalcyk "Ulira"

5.21.1.4. H. 27/1 Chetumal w. Zachodni Chetumal 14
Pomara

† Kowalczyk Lueja Dalmiraj

Lesie i Dorota Kowalczukowa ur. 24. III - 1862. Kosakowo woj. gdańskie
Chetumal + 1975r. w Chetumal

rel. nr. 217/2 Chetumal z dn. VIII. 1979r.
relacja córki Papi Gertrudy.
Mariany da Nizias sekret Handlowy w Torunia
Prowizja Kuro Białego, przyja
Chetumal, note sub.

Pracował przed wojną w Toruniu w Banku Poczty -
mieszkożył do 1929 r. potem w Chetumie jako główny
księgowy w spółdzielni P.S.S.

Od 1943 r. do końca spotykał się z Białym Komisarzem
(ale kiedy i jak tego stracił nie wie).

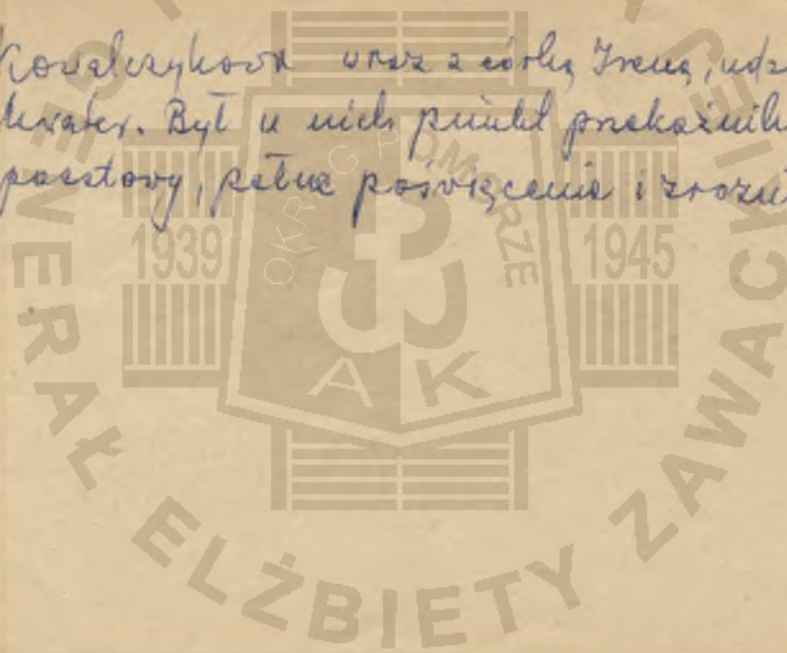
Udział w pomocy żołnierzom pol. w oboz. i stalagach
Auschwitz, w 1939 jako niebezpieczny dla Prusy - była
cienkiem Lw. Zachodniego, kilka tygodni przebywał
w więzieniu. Zwolniony i zatrudniony w hotelu
centralnym do końca wojny.

Chetunio

Wzrost: listki Graczy Nowosalewoj-^{Chetunio} Jagielskiego
ps. Ewa

15

p. Nowosalewoj wraz z rodziną Graczy, udzieliły
kwater. Był u nich przyjęty przekształcony
pastoraty, pełne poświęcenie i rozważanie.

264/1000
Pawora ✓
2 listu 22/8 76 16

Rozwalerowska
mieszka z ciałem 4-letniej
rodzicielki, która, była w miłej punkcie prośba
młody prośba
pełne powzięcia i zwrócenia
18.10.77 informacje p. Józef Sacha
Chetmno
adres c. k. Krone Gmyskowska 33/1, 75-232 Rosalin
siostra t. Kowalerykówny p. Popow była w Chetmno,
mówiła o informacji o osobie p. Sacha, które po
opracuje i przysła

Kowalski Szejda

nr 264/Pan

p. B. Ankwis Marta była reponowana 17
przez p. Kowalskiego (w jej pamięci)
Marta była nauczycielką po wojnie i
p. Szejda pamięta ją jako nauczycielkę
Marta została przybrana przez ks. Ankwisa
do Kowalskiego

Szejda nie rebram historyka 1975
opisadł o robotniku

Kowalski
pamięta młodszy w domu Clemenski
pamięta?

ca

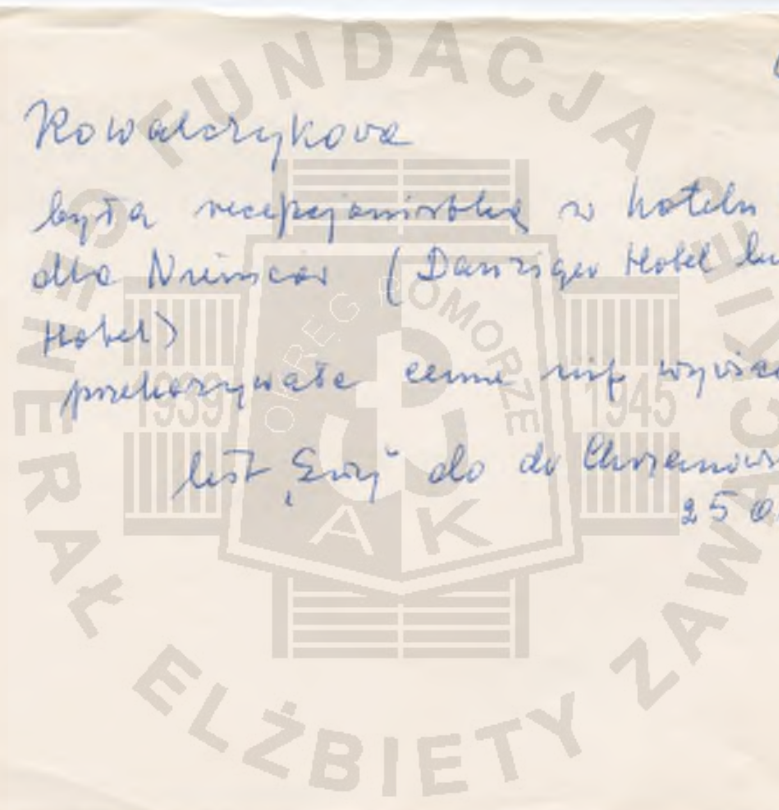
Chetm
nr 18

Rowalszykova

była recepcjonistką w hotelu byłku
ul. Niwca (Danziger Hotel lub Behnhof
Hotel)

przebywała cennie niż wyśiad

list 'Sny' do do Chrenowitowskiego
25 06 88

a

CHEŁMNO

AK

13

KOWALCZYK EUCJA

z d. Doering

ur. 1898 r. żona pol. wP Franciszka
Kowalczyka. Pracowała jako księgowa
w hotelu "Centralnym" w Chełmnie —
mogła utrzymać kontakty z rodzinnymi
lubelski.

Blk/0,4 AK na Pomorzu, s. 149

20

Urešmno

Koniecznyk z ugió p. "Luzici"
Prowadziła działalność wywiadowczą.
Był u niej punkt skrad przekazywała wstępn
prace podziemny.

202. listy "Eroy" 27/191 2/191

D. 202.

Stowarzyszenie Inżynierów

numer

AK

22

dn. 23 kwietnia 1945.

do Prezesa

1939

1945

Red. Bielskiowa M. sygn. K-403
XI/93 k

+ córka Szyszczkowska
75-232 Koszalin

Chełmno

K-264

Chełmno

+ Kowalczyk Lucja

ps. "Mira"

Kowalczyk Łucja

ZESKANOWANE

